הלכה · משנה תורה · מפרשים · מלאכת שלמה · ספר זמנים

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות תעניות

רבי שלמה חכים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות תעניות

רבי שלמה חכים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלאכת-שלמה-על-משנה-תורה-הלכות-תעניות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ה 4

פרק א

הלכה ה

תעניות אלו שגוזרין על הצבור וכו' ואין גוזרין בתחילת התענית אלא ב' בשבת ובה' של אחריו וכו'. עיין בהגהות מיימוני בפירקין. וראיתי להרב בית דוד באו"ח סי' שמ"ז שכתב במי שהוא בעל ברית ביום שמת בו אביו דאינו מתענה כל עיקר שהרי אינו אלא מנהג בעלמא וכו' ומיהו נסתפק אי צריך התרה שהרי כתוב בהגהות מיימוני פ"א מהל' תעניות מצוה לאכול וא"צ התרה אע"ג דאפי' דבר שאינו אלא מנהג צריך התרה הכא א"צ כי לא נהגו בכה"ג ע"כ. משמע דוקא משום שלא נהגו להתענות בכה"ג אבל אם אינו ברור לנו שלא נהגו להתענות לא וה"נ אינו ברור המנהג ויהא צריך התרה אלא שרואים אנו שמהר"ש [הלוי] בפסק הברור לא נתעורר ע"ז וכו' ויש לומר דבהנהו לא צריכים התרה משום דהמנהג אינו נדר כיון שנזכרו בדברי רבותינו ז"ל אבל תענית דיום מיתת אביו לא נמצא בדברי רז"ל ולכך י"ל שהוא נדר וכו' ומיהו גם בזה י"ל שכבר מצינו בכל בו דמצוה להתענות יום שמת בו אביו או אמו ואפשר לומר דמשו"ה נוהגים להתענות ולא משום נדר וא"צ התרה ונראה ג"כ שאין לומר שיתענה ביום אחר כמ"ש רמ"א בסי' תרפ"ו על העוברות וכו' ויוצא שיאכלו בתעניות ויתענו ביום אחר ה"נ לומר בנ"ד או אפי' נדר להתענות בערב ראש השנה ואירע לו יום המילה ונראה טעם לחלק ביניהם דדוקא כשמבטל התענית מפני צערו כיון שיש חיוב עליו לשאול או ללוות אבל כשמבטלו מחמת יו"ט דיו"ט מפקיע ממנו החיוב וא"צ התרה אם לא שכך נהגו מעיקרא ולכן נראה דטוב שישאל על נדרו וכו' יעו"ש.

והנה מ"ש בתחילת דבריו בדעת מהר"ם ז"ל דוקא משום דלא נהגו להתענות בכה"ג כלומר דידוע בבירור שלא נהגו להתענות בכה"ג אבל אם אינו ברור לנו שלא נהגו לא וכו' ומשו"ה מצריך התרה בנ"ד נראה דלקמן בסי' שמ"ט סתר זה וכתב בהפך בדעת מהר"מ ז"ל וז"ל שם דודאי אינו ר"ל דידעינן דלא נהגו להתענות ביום המילה דא"כ מה היה צריך לאומרו כיון שכבר הם נוהגים כך אלא דמסתמא תלינן דכשקבלו לנהוג כן קבלו בכה"ג שלא להתענות בכה"ג וה"נ בערב ראש השנה שהוא מחמת מנהג של רבים דמסתמא אין רבים מקבלין להתענות ביום המילה וכו' יעו"ש שכ"כ לגבי בכור וגבי מי שמת לו אביו וחל יום המילה ביום התענית כמבואר שם ודוק.